

τοῦ τηρεῖ δίνει προτιμώντας κάποιον ἀλλον καὶ τότε κείνος φοβερίζει γὰ τοῦ τὴν αλέψη. Συναπαντούνται κάπου, πατέρας κ' ἔρχοτας, λογοφέροντας, βρίζουνται καὶ στὸ τελειωταῖα ὁ πατέρας—διθασάρχης—τραβάει μιὰ κάμην νὰ σφάξῃ τὸν ἔραστη τῆς κόρης του.

Ἐτοι τέλειωνε ἡ πρώτη πράξη.

— Καλὰ τούκανε. Νὰ εἴμουνε γὰ θὰ τὸν ξεκοίλιαζα, εἴπε δὲ Σπύρος διασάπης, σὰν τραβήχτηκε πάλε ἡ αὐλαία.

— Ἀκοῦς ἔκει νὰ θέλη μὲ τὸ στανειὸν νὰ πάρῃ τὸ κορίτσι, πρότετεσ διάννης διαθερνάρης,

— Μὰ καὶ κείνη τῇ μουσίτσα ποὺ τὴν ἀφήνεις; Δὲν εἰδεις πῶς τονὲ γλυκοκοίταζε; εἴπε ἡ κυρά Σπύρωνα.

— Κορίτσια ποὺ δὲν ἀκοῦνται τὸν πατέρα τους, τὰ κρεμάδα ἐγώ, εἴπε δὲ Σπύρος.

— Τὸ μοδτρο τῆς ηθελε κ' ἔρωτα βλέπεις.

— Ήσυ τὰ ἔραμε μεῖς στὸν καιρὸν μας τέτοια πράματα. Εἰμένα μὲ παντρέψανε δίχως νὰ μὲ ρωτήσουνε, εἴπε ἡ κυρά Σπύρωνα.

— Αἱ σήμερα ἀλλαζεις ὁ κόσμος, κυρά Σπύρωνα, τῆς φύνακες ἀποτίσων διάνκος, δ γιὸς τοῦ κυρίου Ἀγγελῆ τοῦ τοκιστῆ, ποὺ σπουδάζει φοιτητής στὴν Ἀθήνα.

— Γι; αὐτὸν πᾶμε κατὰ διαβόλου ἀποκρίθηκε κείνη.

— Καλὲ δὲ βρειέσαι! ἄσε τὸν κόσμο νὰ κάνῃ δι, τι θέλει.

Στὴν δεύτερη, πράξη παρουσιάζεται διάλεξης γι' ἀντεραστῆς τῆς κόρης. Στὴν ἀρχὴ καθὼς είτανε ντυμένος δὲν τὸν καταλάβανε. Οἱ ἀλέξης ἀπάγγειλε τὸ μέρος του μὲ κάποιαν ἀλιγυσίαν ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ διορθώσῃ ἡ διδασκαλία τῆς Ρίκας ποὺ πίσω ἀπὸ τὰ παρασκήνια παρακολουθοῦσαν περίεργη τὸ παξίμω τοῦ μαθητῆ τῆς καὶ τοῦ φιθύριζε ἀπὸ μακριὰ δόδηγίες. "Επειτα είτανε κ' ἡ συγκίνηση που τὸν ἐπνιγει. Νὰ βρίσκεται μπροστὰ σὲ τόσον κόσμο, καὶ νὰ τονὲ βλέπῃ η Ρίκα! "Αν τύχαινε νὰν τὰ χάσῃ καὶ γινότανε περίγελως μπροστά τῆς; . . .

— Βρέ, διάλεξης δὲν είναι αὐτός; φιθύρισε κάποιος.

— Σὰν κι αὐτόνε μοιαζει, ἀποκρίθηκε διάγειτονάς του δισσο ποὺ διαθεούλας βεδχίωσε δριστικὰ πῶς είτανε διάλεξης. Αὐτὸν πιὰ ποτὲ δὲθε τοῦ τὸ συχωρούσκηνε. Σὲ λιμασόρευντα σκυλλιά τοῦ πέσανε ἀπάνω καὶ τονὲ γαυγίζανε ἀπὸ δλες τῆς μεριές.

— Πάξει τρελλάθηκε.

— Κριμα στὸ παῖδι.

— Ετοι ἐνῷ διάλεξης ξακολουθοῦσε νὰ μιλᾷ τρέμοντας μήτρα τύχη καὶ τοῦ ξεφύγη καμιὰ λέξη, ἀποκάτω οἱ συχωριανοὶ του τοῦ φέλνανε τὸν ἀναβαλλόμενο.

— Καμαρώστε τον, φιθύριζε κι δι κυρίου Ἀγγελῆς, δι τοκιστῆς σ' ἔνα χατέρκακο υπος ἐνῷ δι γιός του, μὲ κάτι ἀλλους νέους τοῦ χωριοῦ φίλους του ποὺ τὸν τριγυρίζανε καὶ χάσκανε σὲ δι, κι ἀν τοὺς ἐλέγει, δὲν ξεκολλούσκηνε τὰ μάτια τους ἀπὸ τῆς Ρίκα ποὺ στέκτανε στὸ πάλκο;

— Αὐτὴ δὲ θὰ μοῦ γλυτώσῃ καὶ νὰν τὸ δῆτε, βεδχίωνε ἐνῷ κείνοι τονὲ κοιτάζανε μὲ θαμκσμό.

Άπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς τρίτης πράξης φάνηκε πῶς ἡ λάμπα τοῦ πάλκου δὲθε βαστοῦσε ὡς τὸ τέλος τῆς παράστασης. Οἱ Σταθούλας συνγηθισμένος νὰ κλείνῃ νωρὶς τὸ μαγαζῆ του, δὲν μποροῦσε νὰ προβλέψῃ τὴν ἔχταχτη αὐτὴν περίπτωση. Μὰ στὴ βράση τοῦ ἔργου, ποὺ ἀπορροφοῦσε δλο τὸ ἐνδιαφέρο, κανεὶς δὲ συλλογίστηκε τὸν κίντυνο. Ως τόσο ἡ λάμπα, ἀδιάφορη γιὰ τὸ ἔργο, πάθαινε ἀδιάκοπες λιποθυμίες δσο ποὺ ἥρθε στιγμὴ ποὺ ἡ παράσταση είτανε ἀδύνατο πιὰ νὰ ξακολουθήσῃ μέσα στὸ σκοτάδι. Καὶ είτανε ἡ κρισιμώτερη στιγμὴ τοῦ ἔργου.

— Μὰ τὶ διάδολο μωρὲ Σταθούλα δὲν ηξερες νὰ γιομίσῃς τὴ λάμπα σου; φύναξε διασάρχης ἀγαναχτισμένος πάνω ἀπὸ τὸ πάλκο.

— Περίμενε μιὰ στιγμὴ νὰ πεταχτῶ νὰ πάρω πετρέλαιο, ἀποκρίθηκε διάλεξης.

“Οσο νὰ πάγι καὶ νάρθη ἡ σάλα είτανε βυθισμένη στὸ σκοτάδι καὶ χρεάστηκε ὥρα δσο νὰ ξαναρχίσῃ πάλε ἡ παράσταση καὶ νὰ φτάσῃ στὸ τέλος μὲ τὴν αὐτοχτονία τῆς κόρης γιατὶ δὲν τὴς δίνανε κείνονες πούθελε . . .

(‘Ακολουθεῖ)

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ.—ΑΘΩΝΑ. Βιβλιοπωλεῖο Γ. Βασιλείου.—Δρ. 2.30.

Βγήκανε σὲ βιβλίο ἀπὸ 500 σελίδες τὰ πραχτικὰ τῆς περιφημῆς δίκης, ποὺ ἔγινε στὸ Ναύλιο τὴν περασμένη χρονιὰ [16—28 ίουντ 'Απριλίου 1914] μὲ κατηγορούμενο τὸ Δελμοῦζο καὶ λοιπούς. "Ολες οἱ μαρτυρίες, ὅλα τὰ ἐπεισόδια, οἱ ἀπολογίες τῶν κατηγορουμένων καὶ οἱ λόγοι τοῦ Εἰσαγγελέα καὶ τῶν δικιηγόρων, βρίσκουνται κεῖ μέσα τυπωμένα, παραμένα ἀπὸ δύο στενογράφους ποὺ παρακολουθήσανε τὴ δίκη.

Άδύνατο νὰ φανταστῇ κανεὶς τὶ κίνηση καὶ τὶ ζωὴ περιέχει αὐτὸν τὸ βιβλίο! "Η ρωμιοσύνη ὅλη ζουνγραφίζεται πιστὰ μὲ τοὺς πατάδες της, μὲ τοὺς δασκάλους της, τοὺς δημοσιογράφους καὶ τοὺς διάφορους καλούστελητάδες καὶ παράσιτους, ποὺ οἱ τίποτα μπροστὰ δὲ σταματάνε καὶ τὰ πάντα ἔκμεταλλεύονται γιὰ ταπεινὰ καὶ προσωπικὰ συφέροντα, λέγοντας καὶ διακηρύχνοντας πῶς ἀγωνίζουνται γιὰ νὰ σώσουνε τὴν Πατρίδα, τὸ Κράτος, τὴ Θρησκεία ποὺ κιντυνεύουνται ὅλα, γιατὶ αὐτοὶ τὸ θέλουν.

Λογιῶν λογιῶν ἀνθρώπων περνοῦντες ἀπὸ κεῖ μέσα, κουτοί, σοφαρόφαντοι, χιτιγμένοι ἀπὸ θρησκομάνες, πατριδομάνες καὶ κάθε είδους ιδεοληψίες, γιὰ νὰ ποῦνε τὸ λογάκι τους, τὴν ίδεα τους, τὴ γνώμη τους. "Ετοι ἡ ζουνγραφιὰ ποὺ μᾶς δίνει τὸ βιβλίο ὑψωνται, τραβᾶται στὰ σύνοφρα μιᾶς μελέτης κοινωνικῆς, μιᾶς ἔρευνας γιὰ τὴν πνεματικὴ κατάσταση τῆς Ἑλλάδας τοῦ σήμερα. Ζυγάζεται ἡ ιδεολογία κάθε τάξης, τοῦ ἀξιωματικοῦ ποὺ βλέπει σὲ κοινὰ καὶ τριμένα πράματα τὰ φαντάσματα τοῦ ἀναφρισμοῦ, τοῦ νοικοκύρη ποὺ ἀνανογά τὸ ἀνατάραγμα τῆς ἀργατιᾶς, τοῦ βου-

λευτή πού τοῦ πειράζουν τὰ νεῦρα τὰ «καινά δαιμόνια», τοῦ παπᾶ πού τοῦ χαλοῦν τὶς δουλειές οἱ ἀπιστοί καὶ τοῦ παραστρατέζουν τὸ ποίμνιο, τοῦ μικρανθρωπάκου ποὺ ὁ φτόνος τοῦ γίνεται δῆλο γιὰ νὰ χτυπήῃ πράματα ποὺ δὲ νοιώθει. Κι ἀτάνου ἀτ' ὅλα, ἔνας μαρτυρικός; ἄγωνας ἀνθρώπων ποὺ θέλουν νὰ φωτίσουν, νὰ χτυπήσουν πρόληψη καὶ σκλαβιά, νὰ φυσήσουν ἔναν ἀέρα πολιτισμοῦ, νὰ λύσουν τοὺς δεμένους κόμπους ἐνὸς μαύρου μεσαιωνισμοῦ, ποὺ πλακώνει τὰ στήματα τῆς κοινωνίας καὶ τὰ σπαράζει σάν νύχτον θεριό.

Η δίκη τοῦ Ναυπλίου, θὰ μείνῃ στὰ ιστορικά τῆς νέας Ἑλλάδας, σάν ἔνας σταθμός. Γιατί κατηγορούμενος σ' αὐτὴ δὲν εἶται μονάχος ὁ Δελμοῦζος καὶ οἱ ἄλλοι του συντρόφοι. Εἶται κατηγορούμενοι δῆλοι οἶσι τὰ τελευταῖα χρόνια πασκίσαντε μὲ κάθε τρόπο, νὰ μπάσουντε στοιχεῖα ζωῆς κι ἀναγέννησης, στὸ ορημαγένεο ἀπὸ τὴν βαρβαρότητα τῆς νέκρας καὶ τῆς σκολαστικῆς παράδοσης πνέμα τῆς ρωμιοσύνης. Καὶ θὰ σταθῇ δῆλη αὐτὴ ἡ φασαρία τῆς κατηγορίας γιὰ ἀθεΐα καὶ γιὰ μαλλιαρισμό, ἔνα πρωτιστό στύγμα στὶς σάρκες τῆς Ἑλλάδας, ποὺ εἶται δῆλη ἀπὸ τὰ παλιότερα χρόνια, ἔνα σύμβολο καὶ μιὰ ίδεα, γιὰ κάθε λευτεριά καὶ κάθε κίνημα πλατύ, ἀψυλὸς καὶ μεγάλο. Γελαστήκανε δοσοι φαντάστηκα πὼς θὰ μπορούσαντε σήμερα ν' ἀλυσοδέσονταν τὸ Πλέμα. Περάσαντε γιὰ πάντα οἱ καιροὶ ποὺ θάρταντε μὲ τὴν βία ίδεες καὶ προσπάθειες, ἐμπνευσμένες ἀπὸ ίδανικά καὶ πίστες ἀκατάλυτες. Κι ἀντὶ φαίνεται γιὰ μιὰ στιγμὴ πῶς τέτοια ίδανικά καὶ τέτοιες πίστες ὑποχωροῦντε στὸ διωγμό, δὲν εἶναι παρὰ γιὰ νὰ ξανάρθουν δυνατότερες κι δρμητικότερες, μὲ ζωὴ καὶ μὲ λαχτάρα νίκης κ' ἐπικράτησης.

Ομώς ἀπὸ ἔνα πλήθος παραστρατισμένο ποὺ σ' ἔνα ἀπὸ τὰ χωτικώτερα ζητήματα, τὸ γλωσσικό, δὲν μπόρεσε νὰ σταθῇ στὸ βαθμὸ τῆς ἀξίας του, κ' ἔφερε τοὺς πνευματικοὺς ἀρχηγοὺς καὶ πολιτικοὺς ὁδηγούς τῆς χώρας ἐναντίο του, τοια μὲ τὴ βαρβαρότητα τοῦ ἀρρενοῦ 107 τοῦ Νέου Συντάγματος, φυσικὸ εἶται νὰ μήν περίμενε κανεὶς ἄλλη ἀντίληψη γιὰ τὰ

σοσιαλιστικὰ καὶ παιδαγωγικὰ κινήματα τοῦ Βόλου. Ἀκόμα σήμερα ἡ βαθύτατη ἔννοια τοῦ ἀναγεννητικοῦ ἔργου ἐνὸς Ψυχάρη, σὲ πόσους ἀπὸ τοὺς φιλολόγους μας, τοὺς δασκάλους μας, τοὺς γραμματισμένους μας, ἔγινε πέρα γιὰ πέρα συνειδητή; Σὲ πόσους;

Ρ. Γκ.

— Γιὰ τάλλα βιβλία ποὺ λάβημε, «Στροφές» Μωρεάς — Σκίτη, «Σονέτα θεατρίνας», «Αἰμάτων σταλαχτίτες» κλπ. στὸ ἔργοντο φύλλο.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμή Πειραιῶς — Κυκλαδῶν

Γραμμή Πειραιῶς — Αλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἔλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάστου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτρόπλοιον. ΕΣΠΕΡΙΑ ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τρούμπας).

Ἐκάστην ΠΕΜΠΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ.μ. διὰ Σῦρον Τήνον, **“Ανδρον καὶ Κρήτην.”**

Ἐκαστον ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥραν 3 μ.μ. δι. **“Αλεξανδρείαν**

Διὰ περαιτέρῳ πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Εν **Αθήναις**, Γραφεία Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλού ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξειδίων κ. κ. Θωμᾶ Κούκ καὶ Υιον, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καὶ Σ. Σωτάδουν (Πλατεῖα Συντάγματος) καὶ **Ιωάν.** Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλέτηκον σταδιον 'Ομροιοίς).

Εν **Πειραιεῖ**. Γεν. Πρακτορείου, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ὅπισθεν 'Αγίας Τριάδος).

Ἐν **Αλεξανδρείᾳ** Μ. Π. Σαλ βάγεν, ὁδὸς Αντωνιάδουν, (Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γενικὸς Διευθυντὴς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΣ-ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον θυλαμηγὸν **‘Ελληνεκὸν ὑπερωκεάνειον**

“ΠΑΤΡΙΣ”

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσφ Καλαμῶν-Πατρῶν κατ' εύθειαν διὰ Ν. **“Υόρκην τὸν 12 Αύγουστου.**

Ἐπίδης τὸ μέγα **‘Ελληνικὸν ὑπερωκεάνειον**

“ΙΩΑΝΝΙΝΑ,

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσφ Καλαμῶν-Πατρῶν) κατ' εύθειαν διὰ Νέαν **“Υόρκην τὸν 1ο Αύγουστου.**

Δι. ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρῳ πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορείον 'Εθν. Ατμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλού 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικὸν Πρακτορείον 'Εθν. Ατμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ὅπισθεν 'Αγίας Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλιστωτὶ θέτεις ἀνάγκη νὰ δηλώσωτι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς **‘Εταιρίας** καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

‘Υποστηροῖζοντες τὰ ‘Ελληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημαίαν μας, μεγαλύνετε τὴν Πατριδὰ μας.